

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Panel I Komiksy w edukacji ekonomicznej

Prowadząca: Krystyna Brząkalik

11 kwietnia 2014

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Plan prezentacji

- Komiks jako materiał dydaktyczny – nauczanie poprzez zabawę
- Strona internetowa projektu FOR „Komiksy ekonomiczne”
- Tematyka komiksów
- Realizacja podstawy programowej
- Struktura scenariusza
- Metody aktywizujące uczniów
- Rola komiksów w edukacji ekonomicznej

Komiks w edukacji

- Wykorzystanie komiksów – nowatorskim rozwiązaniem w edukacji ekonomicznej w Polsce.
- Komiks jako gatunek kultury popularnej lub literatury dziecięcej - edukacja polonistyczna, język polski (zrozumienie fikcji literackiej, struktura świata przedstawionego, rozwijanie wyobraźni i kreatywności uczniów)
- Zastosowanie komiksów w nauczaniu języków obcych, historii.

Projekt „Komiksy ekonomiczne”

"Komiksy ekonomiczne" - od roku 2008 - innowacyjny projekt edukacyjny FOR, którego celem jest przedstawienie zagadnień związanych z gospodarką w przystępnej formie obrazkowej, ciekawej dla odbiorcy w każdym wieku.

Każda edycja projektu:

- **konkurs** na najlepsze komiksy i animacje ekonomiczne;
- **scenariusze lekcji** z WOS i podstaw przedsiębiorczości, na podstawie wybranych, nagrodzonych prac;
- **scenariusze oraz animacje i komiksy nagrane na CD**, przekazywane bezpłatnie wraz z antologią komiksową nauczycielom gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Strona internetowa projektu „Komiksy ekonomiczne”

- Adres www.komiksy-ekonomiczne.pl
- **Zawartość strony:** komiksy, animacje, scenariusze zajęć do prac nagrodzonych i wyróżnionych w kolejnych edycjach konkursu FOR, aktualności, zdjęcia
- **Zakładki tematyczne** (m. in.: budżet państwa, dobre prawo, edukacja/studia, emerytury, gospodarka rynkowa, inflacja, oszczędzanie/inwestowanie, podatki, przedsiębiorczość, rynek pracy, socjalizm, UE, wybory)
- **Możliwość sortowania i wyszukiwania materiałów** wg edycji konkursu, tematów wiodących, tagów – (słowa kluczowe – m.in. bank centralny, bezrobocie, finanse publiczne, konkurencja, liberalizm, pieniądź, rozwój gospodarczy itd.)
- **Materiały dostępne również na stronie FOR**
<http://www.for.org.pl/pl/Komiksy-animacje-i-scenariusze-lekcji>

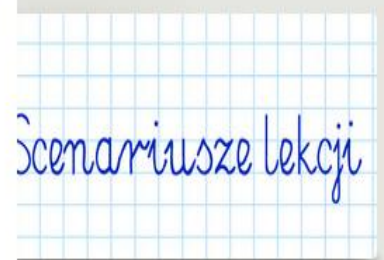

Szukaj:
[wybierz kategorię](#)

- START
- AKTUALNOŚCI
- O PROJEKCIE
- KOMIKSY
- ANIMACJE
- SCENARIUSZE LEKCJI
- KONTAKT

KOMIKSY EKONOMICZNE

Dołącz do obrazkowego świata ekonomii. Baw się i zdobywaj wiedzę w przyjemny sposób!

Szukaj:
[wybierz kategorię](#)

[START](#) [AKTUALNOŚCI](#) [O PROJEKCIE](#) [KOMIKSY](#) [ANIMACJE](#) [SCENARIUSZE LEKCJI](#) [KONTAKT](#)

 [BUDŻET PAŃSTWA](#) >

[DOBRE PRAWO](#) >

[EDUKACJA/STUDIA](#) >

[EMERYTURY](#) >

[GOSPODARKA RYNKOWA](#) >

[INFLACJA](#) >

[OSZCZĘDZANIE,
INWESTOWANIE](#) >

[PODATKI](#) >

[PRYWATYZACJA](#) >

[PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ,
WŁASNA FIRMA](#) >

[RYNEK PRACY, ZAWODY
REGULOWANE](#) >

[SOCJALIZM](#) >

Edycja konkursu: Sortuj wg:

Komiksy

"A imię jego Progresywny!"

Podatek progresywny czy sprawiedliwy?

Rys. Agata Baumgart, scen. Jakub Kraciuk, Bartłomiej Walos

[1. edycja 2008](#) [podatki](#) [komiks](#) [wyróżnienie](#) [Nagroda Leszka Balcerowicza](#)
[rynek pracy](#)

"Marta i Iza"

Studia wyższe - płatne czy bezpłatne?

Autorka: Marta Węglińska

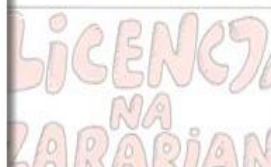
[wyróżnienie](#) [komiks](#) [edukacja](#) [studia](#) [1. edycja 2008](#)

"Zawał"

Płatna czy bezpłatna służba zdrowia?

Rys. Michał Szwarc, scen. na podst. tekstu Leszka Drygalskiego

BUDŻET PAŃSTWA >

DOBRE PRAWO >

EDUKACJA/STUDIA >

EMERYTURY >

GOSPODARKA RYNKOWA >

INFLACJA >

OSZCZĘDZANIE,
INWESTOWANIE >

PODATKI >

PRYWATYZACJA >

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ,
WŁASNA FIRMA >RYNEK PRACY, ZAWODY
REGULOWANE >

SOCJALIZM >

SŁUŻBA ZDROWIA >

UNIA EUROPEJSKA >

WYBORY >

Edycja konkursu:

Wszystkie ▾

Sortuj wg:

Wybierz ▾

Scenariusze lekcji

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych

Temat lekcji:

Służba zdrowia - płatna czy bezpłatna?

Jaka służba zdrowia jest lepsza: płatna czy bezpłatna?

1. edycja 2008 reformy służba zdrowia polityka zdrowotna prywatyzacja scenariusz

Temat lekcji:

Pomoc społeczna a dobroczynność.

Jak funkcjonuje opieka społeczna w Polsce?

socjalizm 5. edycja 2013 scenariusz Liceum

Temat lekcji:

Czy przywileje grup zawodowych są sprawiedliwe?

O przywilejach pracowników...

scenariusz przywileje 5. edycja 2013 Liceum

Temat lekcji:

Które lepsze? – wady i zalety przedsiębiorstw państwowych i prywatnych

O przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych

PO JAKIM
CIASIE...EHHH...
NIEDOBRE...KUP MI
KSIĄŻKĘ
DO
SZKOŁY!NIE MA
JUŻ Z
CO KUPIĆ

facebook

LICENCJA
NA
ZARABIAN

Tematyka komiksów

Relacje państwo – obywatel – gospodarka

Gospodarka rynkowa

Przedsiębiorczość – prowadzenie działalności gospodarczej

Oszczędzanie i inwestowanie , finanse osobiste

Aktywność na rynku pracy

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Tematyka komiksów

I edycja 2008

- inflacja
- oszczędzanie / inwestowanie
- podatki
- wcześniejsze emerytury
- prywatyzacja
- płatna / bezpłatna służba zdrowia
- płatne / bezpłatne studia wyższe

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

II edycja 2009

- Skąd się bierze dziura budżetowa? - czyli problemy finansów publicznych w Polsce
- Korzyści z prowadzenia własnej firmy
- Dlaczego warto brać udział w wyborach?
- Socjalizm czyli gospodarcza droga donikąd

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

III edycja 2011

- Z budżetu, czyli z naszych podatków - o absurdalnych wydatkach
- Czy dobrze jest być w Unii Europejskiej?
- Od czego zależy nasza emerytura?
- Dobre prawo - lepszy rozwój

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

IV edycja 2012

- Gospodarka – bogactwo narodów
- Polska - zielona wyspa czy Atlantyda?
- Jak trwale przywrócić wzrost gospodarczy w krajach strefy euro?
- Uwolnienie zawodów regulowanych - szansa czy zagrożenie?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

V edycja 2013

- Przywileje dla wybranych, koszty dla nabranych – wszyscy płacimy za przywileje wybranych grup zawodowych.
- Czy się stoi, czy się leży... - minusy płacy minimalnej.
- Dobroć centralnie planowana – czy państwo opiekuńcze wypiera dobroczynność?
- Jedzenie zupy widelcem – nieefektywność sektora publicznego.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Komiksy ekonomiczne w edukacji

- Komiksy i scenariusze dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych jako materiał dydaktyczny w nauczaniu wiedzy o społeczeństwie i podstaw przedsiębiorczości
- Zasoby - ok. 50 scenariuszy zajęć
- Dostosowanie treści zajęć i spodziewanych umiejętności uczniów do wymogów podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- Możliwość adaptacji scenariuszy, wyboru i modyfikacji ćwiczeń i zadań

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Realizacja Podstawy programowej

- Cele kształcenia, treści nauczania oraz zakładane osiągnięcia uczniów w scenariuszach – zgodne z zapisami Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów (wiedza o społeczeństwie – zagadnienia gospodarcze) i szkół ponadgimnazjalnych (podstawy przedsiębiorczości)
- Znaczna część wymogów podstawy programowej tych przedmiotów może być zrealizowana przy zastosowaniu scenariuszy (**zapisy wyróżnione czerwoną czcionką**)
- Wybrane scenariusze - propozycje przeprowadzenia lekcji historii (życie społeczne i gospodarcze w PRL), WOS w szkołach ponadgimnazjalnych (uczestnictwo w wyborach)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Rozporządzenie MEN z dn. 27.08.2012

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny

7. Wyborcy i wybory. Uczeń:

- 1) przedstawia argumenty przemawiające za udziałem w wyborach lokalnych, krajowych i europejskich;
- 2) wymienia zasady demokratycznych wyborów i stosuje je w głosowaniu w szkole;
- 3) wskazuje, czym powinien kierować się obywatel, podejmując decyzje wyborcze;
- 4) krytycznie analizuje ulotki, hasła i spoty wyborcze.

21. Polska w Unii Europejskiej. Uczeń:

- 1) przedstawia prawa i obowiązki wynikające z posiadania obywatelstwa Unii Europejskiej;
- 2) wyszukuje informacje na temat korzystania ze środków unijnych przez polskich obywateli, przedsiębiorstwa i instytucje;
- 3) formułuje i uzasadnia własne zdanie na temat korzyści, jakie niesie ze sobą członkostwo w Unii Europejskiej, odwołując się do przykładów z własnego otoczenia i całego kraju.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny c. d.

24. Praca i przedsiębiorczość. Uczeń:

- 1) wyjaśnia na przykładach z życia własnej rodziny, miejscowości i całego kraju, w jaki sposób praca i przedsiębiorczość pomagają w zaspokajaniu potrzeb ekonomicznych;
- 2) przedstawia cechy i umiejętności człowieka przedsiębiorczego; bierze udział w przedsięwzięciach społecznych, które pozwalają je rozwinąć;
- 3) stosuje w praktyce podstawowe zasady organizacji pracy (ustalenie celu, planowanie, podział zadań, harmonogram, ocena efektów).

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny c.d.

25. Gospodarka rynkowa. Uczeń:

- 1) przedstawia podmioty gospodarcze (gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, państwo) i związki między nimi;
- 2) podaje przykłady racjonalnego i nieracjonalnego gospodarowania; stosuje zasady racjonalnego gospodarowania w odniesieniu do własnych zasobów (np. czasu, pieniędzy);
- 3) charakteryzuje gospodarkę rynkową (prywatna własność, swoboda gospodarowania, konkurencja, dążenie do zysku, przedsiębiorczość);
- 4) wyjaśnia działanie prawa podaży i popytu oraz ceny jako regulatora rynku; analizuje rynek wybranego produktu i wybranej usługi.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny c.d.

26. Gospodarstwo domowe. Uczeń:

- 1) wyjaśnia na przykładach, jak funkcjonuje gospodarstwo domowe;
- 2) **wymienia główne dochody i wydatki gospodarstwa domowego**; układa jego budżet;
- 3) przygotowuje budżet konkretnego przedsięwzięcia z życia ucznia, klasy, szkoły; rozważa wydatki i źródła ich finansowania;
- 4) wyjaśnia, jakie prawa mają konsumenci i jak mogą ich dochodzić.

27. Pieniądz i banki. Uczeń:

- 1) przedstawia na przykładach funkcje i formy pieniądza w gospodarce rynkowej;
- 2) wyjaśnia, czym zajmują się: bank centralny, banki komercyjne, giełda papierów wartościowych;
- 3) wyszukuje i zestawia ze sobą oferty różnych banków (konta, lokaty, kredyty, fundusze inwestycyjne); wyjaśnia, na czym polega oszczędzanie i inwestowanie

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny c.d.

28. Gospodarka w skali państwa. Uczeń:

- 1) wyjaśnia terminy: produkt krajowy brutto, wzrost gospodarczy, inflacja, recesja; interpretuje dane statystyczne na ten temat;
- 2) wymienia najważniejsze dochody i wydatki państwa; wyjaśnia, co to jest budżet państwa;
- 3) przedstawia główne rodzaje podatków w Polsce (PIT, VAT, CIT) (...)

29. Przedsiębiorstwo i działalność gospodarcza. Uczeń:

- 1) wyjaśnia, na czym polega prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej;
- 2) wyjaśnia, jak działa przedsiębiorstwo, i oblicza na prostym przykładzie przychód, koszty, dochód i zysk;
- 3) wskazuje główne elementy działań marketingowych (produkt, cena, miejsce, promocja) (...)
- 4) przedstawia główne prawa i obowiązki pracownika; wyjaśnia, czemu służą ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW

Wiedza o społeczeństwie III etap edukacyjny c.d.

30. Wybór szkoły i zawodu. Uczeń:

- 1) planuje dalszą edukację (w tym wybór szkoły ponadgimnazjalnej), uwzględniając własne preferencje i predyspozycje;
- 2) wyszukuje informacje o możliwościach zatrudnienia na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy (urzędy pracy, ogłoszenia, Internet);
- 3) sporządza życiorys i list motywacyjny;
- 4) wskazuje główne przyczyny bezrobocia w swojej miejscowości, regionie i Polsce; ocenia jego skutki.

31. Etyka w życiu gospodarczym. Uczeń:

- 1) przedstawia zasady etyczne, którymi powinni się kierować pracownicy i pracodawcy; wyjaśnia, na czym polega społeczna odpowiedzialność biznesu;
- 2) podaje przykłady zjawisk z szarej strefy w gospodarce i poddaje je ocenie;
- 3) wyjaśnia mechanizm korupcji i ocenia skutki tego zjawiska dla gospodarki.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Komunikacja i podejmowanie decyzji. Uczeń wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne.

II. Gospodarka i przedsiębiorstwo. Uczeń wyjaśnia zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa i sporządza prosty biznesplan; charakteryzuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki i instytucji rynkowych oraz rolę państwa w gospodarce; analizuje aktualne zmiany i tendencje w gospodarce świata i Polski; rozróżnia i porównuje formy inwestowania i wynikające z nich ryzyko.

III. Planowanie i kariera zawodowa. Uczeń opisuje mocne strony swojej osobowości; analizuje dostępność rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i planów zawodowych.

IV. Zasady etyczne. Uczeń wyjaśnia zasady etyczne w biznesie i w relacjach pracownik-pracodawca, potrafi ocenić zachowania pod względem etycznym.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:

- 1) przedstawia cechy, jakimi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza;
- 2) rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- 3) rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- 4) charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania;
- 5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie;
- 6) analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która zgodnie z zasadami etyki odniosła sukces w życiu zawodowym;
- 7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań;

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

- 8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska;
- 9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli członka zespołu, pracownika, konsumenta;
- 10) zna prawa konsumenta oraz wymienia instytucje stojące na ich straży; przedstawia zasady składania reklamacji w przypadku niezgodności towaru z umową;
- 11) odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych; wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:

- 1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin;
- 2) rozróżnia czynniki wytwórcze (praca, przedsiębiorczość, kapitał, ziemia i informacja) i wyjaśnia ich znaczenie w różnych dziedzinach gospodarki;
- 3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków;
- 4) wyjaśnia określony obieg pieniądza w gospodarce rynkowej;
- 5) omawia transformację gospodarki Polski po 1989 r.;
- 6) charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż;
- 7) wyznacza punkt równowagi rynkowej na prostych przykładach.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

3. Instytucje rynkowe. Uczeń:

- 1) rozróżnia formy i funkcje pieniądza;
- 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: bank centralny, banki komercyjne, giełda papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze emerytalne;
- 3) oblicza procent od kredytu i lokaty bankowej, ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie;
- 4) wyjaśnia mechanizm funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie;
- 5) wskazuje różnicę między różnymi rodzajami papierów wartościowych;
- 6) wymienia podstawowe wskaźniki giełdowe i wyjaśnia ich wagę w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie;

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

- 7) rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania;
- 8) oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie;
- 9) charakteryzuje system emerytalny w Polsce i wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową, a wysokością emerytury;
- 10) analizuje oferty banków, funduszy inwestycyjnych, firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

4. Państwo, gospodarka. Uczeń:

- 1) wymienia i charakteryzuje ekonomiczne funkcje państwa;
- 2) opisuje podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego;
- 3) przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę;
- 4) wymienia źródła dochodów i rodzaje wydatków państwa;
- 5) wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę;
- 6) charakteryzuje narzędzia polityki pieniężnej;

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

- 7) identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji;
- 8) wyjaśnia wpływ kursu waluty na gospodarkę i handel zagraniczny;
- 9) charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce;
- 10) wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski;
- 11) wskazuje największe centra finansowe i gospodarcze na świecie;
- 12) ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę świata i Polski oraz podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:

- 1) charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo;
- 2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji;
- 3) sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie;
- 4) rozróżnia podstawowe formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstwa;
- 5) opisuje procedury i wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa;
- 6) omawia zasady pracy zespołowej i wyjaśnia, na czym polegają role lidera i wykonawcy; omawia cechy dobrego kierownika zespołu;
- 7) identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji;
- 8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji;
- 9) charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym;
- 10) charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

6. Rynek pracy. Uczeń:

- 1) omawia mierniki i skutki bezrobocia dla gospodarki oraz sposoby walki z bezrobociem;
- 2) wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka;
- 3) analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim;
- 4) wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje;
- 5) rozróżnia sposoby zatrudnienia pracownika i interpretuje podstawowe przepisy Kodeksu pracy, w tym obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy;

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Podstawy przedsiębiorczości – IV etap edukacyjny c.d.

- 6) sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy;
- 7) przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych;
- 8) charakteryzuje różne formy wynagrodzeń i oblicza swoje wynagrodzenie brutto i netto; wypełnia deklaracje podatkową PIT, opierając się na przykładowych danych;
- 9) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika; wyjaśnia zjawisko mobbingu w miejscu pracy oraz przedstawia sposoby przeciwdziałania.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Struktura scenariuszy

- Temat
- Poziom
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych
- Cele lekcji
- Pojęcia i terminy ekonomiczne
- Metody i techniki
- Przebieg zajęć
- Materiały pomocnicze (karty ćwiczeń lub zadań dla uczniów, tematy dyskusji, teksty, dane statystyczne)
- Od edycji 2013 – zestaw ćwiczeń dla uczniów, w tym test.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Komiksy a scenariusze

Przykład nr 1

Komiks „Nieoszczędność”

Autor: Bogumił Łach

III nagroda w I edycji konkursu FOR

Scenariusz lekcji dla gimnazjum

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

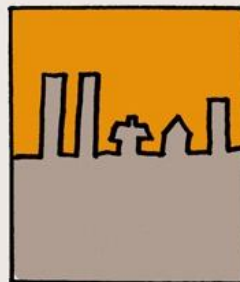
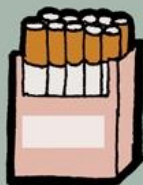
Autorka: Beata Łuba – Krolik

“NIE-
OSZCZ-
ĘDNOŚĆ”

RYS. RUBERAIM

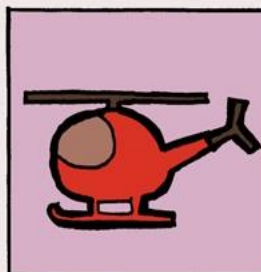

PAN ROMAN BYŁ PRZECIĘTNIKIEM...

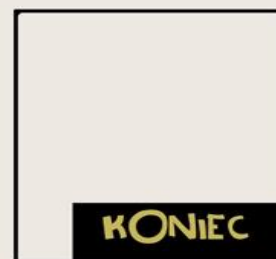

...JEDNAK KTÓREGOŚ DNIA ŁOŚ SIĘ DO NIEGO
UŚMIECHNĄŁ - WYGRAŁ FORTUNĘ W TOTKA...

...NIESTETY NIE UMIAŁ OSZCZĘDZAĆ.

KONIEC

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

Poziom - Gimnazjum

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów

Wiedza o społeczeństwie

Treści nauczania i umiejętności:

Gospodarka rynkowa. Uczeń: Podaje przykłady racjonalnego i nieracjonalnego gospodarowania, stosuje zasady racjonalnego gospodarowania w odniesieniu do zasobów, którymi dysponuje.

Cele:

Uczeń powinien:

- definiować pojęcia: oszczędzanie, racjonalne gospodarowanie
- wiedzieć, jakie są motywy i czynniki wpływające na poziom oszczędności
- wyjaśnić znaczenie oszczędności dla jednostki, gospodarstwa domowego i całej gospodarki
- umieć współpracować w grupie

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

Metody:

praca z tekstem, praca ze schematem, praca w grupach, elementy burzy mózgów, dyskusja

Pojęcia kluczowe:

Oszczędzanie, potrzeby, racjonalne gospodarowanie, dochody, wydatki

Materiały:

Materiał pomocniczy nr 1- Komiks - Oszczędzanie / Inwestowanie, „Pan Roman”, autor: Bogumił Łach, III nagroda w konkursie FOR

Materiał pomocniczy nr 2 – karta pracy – analiza komiksu „Nieoszczędność”

Materiał pomocniczy nr 3 – schemat : Pojęcie, motywy, sposoby oszczędzania

Materiał pomocniczy nr 4 – ćwiczenie „Rady dla pana Romana”

Materiał pomocniczy nr 5 – Materiał FOR „Oszczędzanie i inwestowanie”

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

Przebieg zajęć:

1. Na początku lekcji rozdaj uczniom komiks oraz karty pracy (materiał pomocniczy nr 1 i 2) i poproś o zapoznanie się z historią przedstawioną w komiksie. Następnie poproś, aby uczniowie w parach porozmawiali na temat komiksu i wypełnili kartę pracy. Po zakończeniu pracy poproś kilka osób o podzielenie się wrażeniami i wnioskami na forum klasy. Podawane przez uczniów terminy ekonomiczne zapisz na tablicy, a jeśli to konieczne - wyjaśnij ich znaczenie. Zwróć uwagę, czy w wypowiedziach uczniów pojawiły się takie pojęcia jak: potrzeby, konsumpcja, dochody, wydatki, oszczędności, racjonalne gospodarowanie.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Karta pracy dla ucznia

Kto jest głównym bohaterem komiksu?

.....

Jakie wrażenie wywarł na Tobie komiks? Czy Ci się podobał? Dlaczego?

.....

Jakie zagadnienia ekonomiczne przedstawione zostały w komiksie? Które z nich Twoim zdaniem jest najważniejsze ?

.....

Jaki problem został przedstawiony w komiksie?

.....

Jak oceniasz postępowanie głównego bohatera komiksu, dlaczego?

.....

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

2. Zapytaj, czy uczniowie spotkali się i znają pojęcie „oszczędzanie”? Jakie słowa kojarzą im się z tym terminem? Zwróć uwagę, czy są to skojarzenia pozytywne, czy też raczej negatywne. Porozmawiaj o tym z uczniami.
3. Wyjaśnij, że ekonomiści jako „oszczędzanie” określają część dochodów, jaką mają do dyspozycji osoby, gospodarstwa domowe, i która pozostaje po dokonaniu wszystkich zakupów dóbr i usług. Oszczędności są więc odłożoną częścią dochodu. Oszczędzanie polega na ograniczeniu bieżących wydatków po to, żeby później móc wydać więcej. Im większą część swoich dochodów ludzie odkładają, tym więcej dóbr mogą nabyć w przyszłości. Zaznacz, że jest to zjawisko znane ludziom od dawna. (...)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

4. Podziel uczniów na 4 grupy, rozdaj materiał pomocniczy nr 3 i poleć uzupełnienie schematu. Po wykonanej pracy poproś przedstawicieli grup o prezentację wyników na forum klasy. Zwróć uwagę, czy uczniowie dostrzegli i umieścili w swoich schematach pozadochodowe czynniki wpływające na poziom oszczędności, takie jak:

- **skłonność do konsumpcji** - zależna od indywidualnych preferencji każdego człowieka
- **umiejętność racjonalnego gospodarowania majątkiem**
- **stabilność gospodarki** - w krajach niestabilnych, z bardzo wysoką inflacją, niepewność jutra powoduje, że ludzie uciekają od oszczędzania i wolą swoje dochody przeznaczać na bieżące zakupy. W krajach bogatszych i w miarę stabilnych ludzie mają większą skłonność do oszczędzania.
- **wysokość podatków** - wysokie podatki nakładane na gospodarstwa domowe i firmy zmniejszają wielkość dochodów, które można by przeznaczyć na oszczędności.

Material pomocniczy nr 3

Schemat : Pojęcie, motywy i sposoby oszczędzania

Co to jest?

Co można im przeciwstawić?

OSZCZĘDNOŚCI

Co wpływa na poziom oszczędności ?

Dlaczego oszczędzamy?

W jaki sposób możemy oszczędzać?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

5. Odnosząc się do wymienionych wcześniej czynników wpływających na poziom oszczędności porozmawiaj z uczniami na temat wyników badań CBOS, z których wynika, że aż 77% polskich rodzin nie posiada żadnych oszczędności pieniężnych, a odłożone fundusze ma tylko 23% gospodarstw domowych.

6. Odwołaj się do historii opisanej w komiksie. Zapytaj, dlaczego Pan Roman, główny bohater komiksu, chociaż wygrał fortunę w totka nie był w stanie oszczędzać, czyli odłożyć część swojego dochodu.

- Jak zagospodarował swoje pieniądze?
- Jakimi kryteriami kierował się podejmując decyzje, dokonując wyborów? Co było dla niego najważniejsze?
- Jakie motywy kierowały panem Romanem w podejmowaniu decyzji?
- Jakie były skutki podjętych decyzji?
- Jaka była jego skłonność do konsumpcji?
- Czy potrafił racjonalnie gospodarować swoim majątkiem? Dlaczego?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

7. Poproś uczniów, aby pracując w grupach, zastanowili się, jakiej rady dotyczącej zagospodarowania dochodów udzieliliby panu Romanowi. Rozdaj uczniom materiał pomocniczy nr 4, poproś o przeanalizowanie poszczególnych rozwiązań, wybranie jednego i przedstawienie swojej decyzji wraz z uzasadnieniem na forum klasy. Uczniowie mogą też na następną lekcję przygotować nowe zakończenie komiksu w zależności od wybranego w grupach rozwiązania.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Ćwiczenie „Rady dla pana Romana”

Zastanówcie się, jak pan Roman mógłby zagospodarować swoje dochody. Przeanalizujcie poszczególne rozwiązania, wybierzcie jedno z nich. Przygotujcie się do prezentacji swojej decyzji wraz z uzasadnieniem na forum klasy.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Ćwiczenie „Rady dla pana Romana”

Sposoby zagospodarowania wygranych pieniędzy	Zalety rozwiązania	Wady rozwiązania
Zwiększenie konsumpcji (dodatkowe wydatki: podajcie przykłady)		
Oszczędności (forma, na jak długo)		
Inwestycje (podajcie przykłady)		
Inne (podajcie przykłady)		

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Temat: Na czym polega racjonalnie gospodarowanie i oszczędzanie?

8. Na zakończenie lekcji porozmawiajcie o znaczeniu oszczędności dla całej gospodarki. Wyjaśnij, że w gospodarce oszczędności finansują inwestycje, a więc pomagają rozwijać się gospodarce kraju. Niskie oszczędności hamują wielkość inwestycji w gospodarce. Ostatecznie cierpią na tym wszyscy obywatele, bo małe inwestycje oznaczają także wolne tempo wzrostu gospodarczego i wiążącej się z tym poprawy jakości życia. Dzięki większym oszczędnościom wzrastają możliwości finansowe w przyszłości oraz następuje rozwój gospodarczy kraju.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Materiał pomocniczy

Tekst FOR - Oszczędzanie i inwestowanie

Nasze dochody umożliwiają nam zakup towarów i usług oraz oszczędzanie. Oszczędzanie polega na ograniczeniu bieżących wydatków po to, żeby później móc wydać więcej. Im większą część naszych dochodów odłożymy, tym więcej dóbr możemy nabyć w przyszłości. Każdy z nas ma inne wydatki na bieżące potrzeby i tym samym różne możliwości oszczędzania. W gospodarce oszczędności finansują inwestycje. Aby móc inwestować, trzeba zatem rezygnować z części bieżących wydatków. Jeśli oszczędności dokonywane przez gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa lub instytucje państwowe są niewystarczające do sfinansowania inwestycji, konieczne jest pozyskanie dodatkowego kapitału z zagranicy. (...)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Zmodyfikowana struktura scenariuszy V edycja projektu

- Od 2014 roku propozycja scenariusza, zbudowanego z kilku ćwiczeń/zadań dla uczniów
- Zróżnicowany stopień trudności zadań
- Możliwość wykorzystania pojedynczych ćwiczeń – jako fragmentu lekcji, zadania domowego
- Opis przebiegu ćwiczenia – instrukcja dla nauczyciela, polecenia i karty pracy dla uczniów, teksty uzupełniające
- Materiały dodatkowe – słowniczek pojęć i terminów ekonomicznych, zastosowanych w zadaniach

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Komiksy a scenariusze

Przykład 2

Komiks Alicji Plewnik *Marchewka - komiks nieco biurokratyczny*, wyróżniony w V edycji konkursu

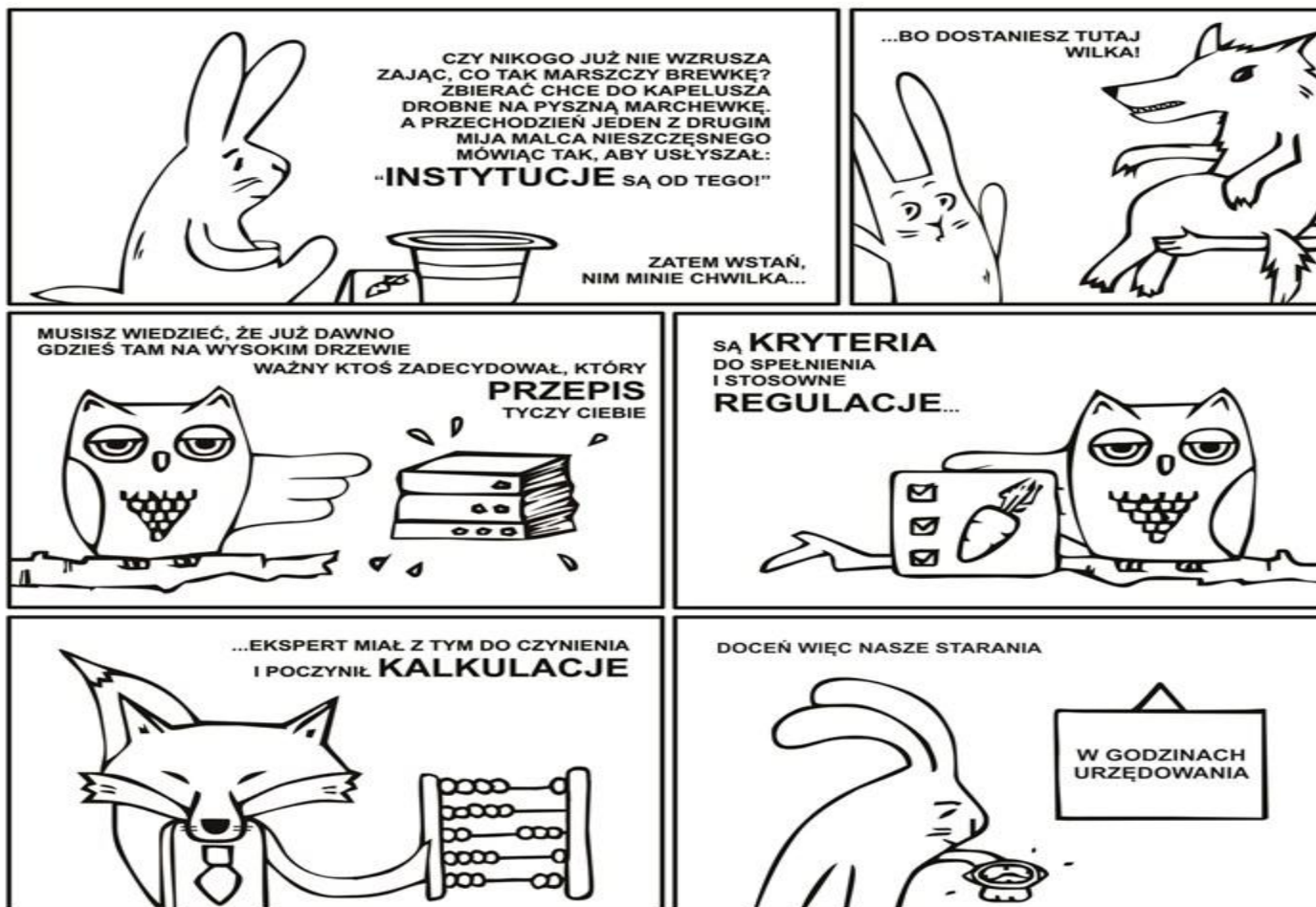
Scenariusz:

Temat - Dobroć centralnie planowana – czy państwo opiekuńcze wypiera dobroczynność?

Autorka: Jolanta Czajkowska

marchewka

KOMIKS NIECO BIUROKRATYCZNY

JESZCZE TYLKO MIŁE PANIE,
WIEDZĄC JAK BIEG SPRAWIE NADAĆ
AKTA SPRAWDZĄ...

...I ZATWIERDZĄ

MOŻNA TEŻ JE POUKŁADAĆ...

NIM NA BIURKO SZEFA TRAFIA
TRZEBA PRYZNAĆ - SZYBKO DOŚĆ
ON NIE BĘDZIE SIĘ BORSUCZYŁ
- TO NAPRAWDĘ MIŁY GOŚĆ!

JEST **DECYZJA** PRYZNAJĄCA MARCHEW SMACZNĄ DLA ZAJĄCA!

GRZECZNIE USTAW SIĘ W KOLEJCE
TROSKĘ BĘDZIE DO ODSZANIA,
ALE POTEM JUŻ NA PEWNO...

...MOŻESZ WZIĄĆ SIĘ DO CHRUPANIA

ZJADŁEŚ? I CO MYŚLISZ SOBIE?
ŻE ZA DUŻO Z TYM ZACHODU?

ŻE KICAJĄC RAZ TU RAZ TAM
MAŁO NIE ZEMDŁAŁEŚ Z GŁODU?

ŻE ZBYT WIELU POŚREDNIKÓW
ORAZ LICZNE FORMALNOŚCI?

CÓŻ... TO BLASKI SĄ I CIENIE
PAŃSTWOWEJ
OPIEKUŃCZOŚCI...

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Struktura scenariuszy – V edycja:

Przykład 2 – scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Skrócony opis zajęć

Uczniowie w trakcie zajęć zastanowią nad problemem funkcjonowania opieki społecznej w Polsce, nad tym, jakie są jej cele i źródła jej finansowania oraz jak oceniana jest efektywność tego systemu. Zastanowią się, jakie skutki społeczne przynosi zinstytucjonalizowana pomoc i jaki ma wpływ na stosunek obywateli do filantropii.

Poziom – szkoła ponadgimnazjalna

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół ponadgimnazjalnych

4. Struktura społeczna. Uczeń:

2) porównuje skalę nierówności społecznych w Polsce i wybranym państwie, wyjaśniając związek między nierównościami społecznymi, a nierównością szans życiowych

4) opisuje mechanizmy i skutki społecznego wykluczenia oraz sposoby przeciwdziałania temu zjawisku

5) charakteryzuje wybrane problemy życia społecznego w Polsce; rozważa możliwość ich rozwiązania.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Cele:

Uczeń powinien:

- rozumieć i właściwie używać w dyskusji pojęcia: państwo dobrobytu, pomoc społeczna, redystrybucja, dobroczynność, organizacje trzeciego sektora;
- uzasadniać potrzebę pomagania innym;
- wskazać zalety i wady pomocy społecznej i dobroczynności organizowanej przez instytucje pozarządowe;
- dostrzegać i wskazywać skutki społeczne jakie wywołuje funkcjonowanie pomocy społecznej i działalność instytucji charytatywnych.
- formułować i przedstawiać argumenty, bronić swojego zdania.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Pojęcia

- **Państwo dobrobytu** - koncepcja państwa i społeczeństwa powstała pod wpływem ekonomii dobrobytu, w pełni ukształtowana po drugiej wojnie światowej. Zakłada ingerencję państwa w życie gospodarcze w celu zapobiegania negatywnym zjawiskom społecznym (takim jak bezrobocie) oraz rozszerzanie systemu świadczeń i usług socjalnych w ramach demokracji jako systemu politycznego. Realizacja tych założeń ma umożliwić osiągnięcie powszechnego dobrobytu. (ang. Welfare state). Inna nazwa - państwo opiekuńcze.
- **Pomoc społeczna** organizowana jest przez administrację rządową i samorządową. Jej zadaniem jest pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, jakich nie są w stanie sami pokonać. Pomoc społeczna ma za zadanie wspierać zaspokajanie niezbędnych potrzeb i umożliwiać życie w warunkach odpowiadających godności człowieka

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

- **Redystrybucja** czyli zmiana struktury dochodów, kiedy poprzez podatki, transfery lub regulacje państwo zwiększa dochody jednej grupy obywateli, zmniejszając dochody innej grupy. Państwo dokonuje redystrybucji poprzez politykę podatkową, politykę transferów pieniężnych, kierowanych do gospodarstw domowych oraz politykę świadczeń dostarczanych gospodarstwom domowym nieodpłatnie, lub poniżej cen rynkowych. Najczęściej celem takich działań jest wspieranie mniej zamożnych obywateli (...)
- **Organizacje trzeciego sektora** - organizacje pozarządowe. Określenie wywodzi się z teorii nowoczesnego podziału państwa na trzy główne sektory: państwowy, rynkowy i organizacji non profit, działających dla dobra publicznego, ale jednocześnie nie związanych instytucjonalnie z administracją publiczną.
- **Dobroczynność**, inaczej filantropia - to bezinteresowna, dobrowolna działalność organizacji lub prywatnych osób na rzecz potrzebujących. Polega na udzielaniu pomocy finansowej, materialnej. Współcześnie dobroczynnością zajmują się stowarzyszenia, fundacje, korporacje i osoby prywatne.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Ćwiczenie nr 1

Poproś uczniów, aby zapoznali się z komiksem Alicji Plewnik *Marchewka - komiks nieco biurokratyczny*, wyróżnionym w V edycji konkursu i dokonali analizy pracy według zaproponowanego poniżej wzoru.

Następnie poproś kilku ochotników, aby zaprezentowali wyniki pracy Podsumowując ćwiczenie, zapytaj uczniów, jak oni oceniają funkcjonowanie pomocy społecznej w naszym kraju. Czy podzielają opinie zawarte w komiksie?

1. OBRAZ: Jaki obraz pomocy społecznej przedstawiony jest w komiksie?
2. ROLE: Kto i jakie pełni role?
3. ZASADY: Na podstawie jakich zasad, kryteriów funkcjonuje opieka społeczna?
4. WNIOSKI: Kto odpowiada za funkcjonowanie pomocy społecznej?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Ćwiczenie nr 2

Odwołaj się do doświadczenia i wiedzy młodzieży. Wspólnie zdefiniujcie pojęcie „dobroczynność”. Jeśli znajdą się w klasie chętni, to poproś, aby opowiedzieli o swoich doświadczeniach w działalności charytatywnej.

Następnie podziel klasę na 4-5 osobowe zespoły i zaproponuj, aby uczniowie pracując ze schematem „gwiazdy pytań” odpowiedzieli na zamieszczone w niej pytania. Uprzedź młodzież, że ćwiczenie zakończy prezentacja na forum klasy, uczniowie mogą przenieść schemat na duży arkusz papieru i przygotować plakat do prezentacji.

Podsumowując ćwiczenie, porównajcie przygotowane prace. Ustalcie wspólne stanowisko dotyczące odpowiedzi na pytanie: Dlaczego ludzie pomagają innym? Omawiając ćwiczenie podkreśl, że dobroczynność ma pozytywne skutki społeczne, ponieważ jest wyrazem życzliwości i odpowiedzialności, wymaga współpracy, zaufania, buduje więzi międzyludzkie, tworzy wspólnoty, budzi wdzięczność.

Co to jest dobroczynność?

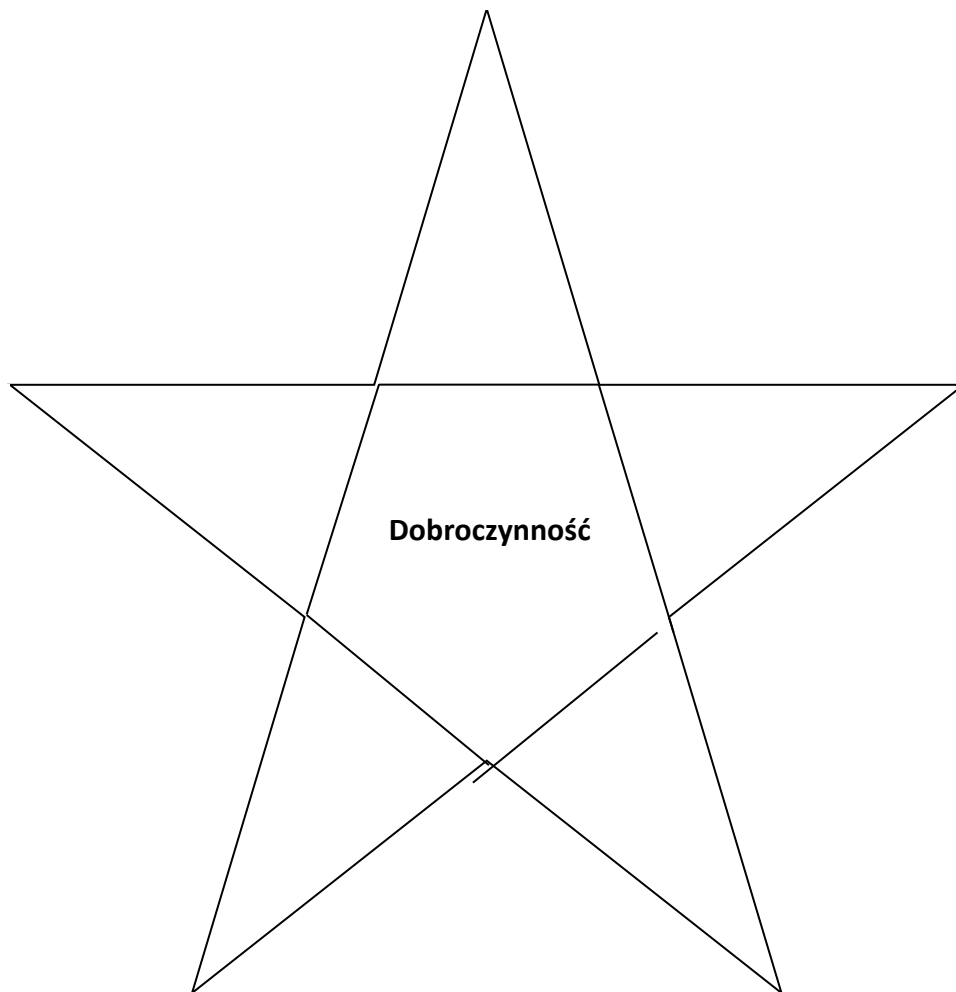
**W jaki
sposób
pomagam
y innym?**

**Dlaczego ludzie
pomagają
innym?**

Dobroczynność

**Skąd pochodzą
środki na pomoc?**

**Jakie są skutki społeczne
dobroczynności?**

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Ćwiczenie nr 3

Zwróć uwagę uczniów, że filantropia indywidualna, jak i zorganizowana, towarzyszy ludzkości właściwie od zawsze. Pomaganie słabszym, czy potrzebującym było znane w historii na długo przed pojawieniem się pomocy społecznej, ta natomiast jest jednym z zadań państwa opiekuńczego. Terminem państwo opiekuńcze, lub państwo dobrobytu określa się współczesną wersję kapitalizmu w wysoko rozwiniętych państwach, w których za opiekę nad społeczeństwem w takich sprawach jak opieka społeczna, zdrowie, edukacja, mieszkanie i warunki pracy jest odpowiedzialny rząd. Wydatki na realizację tych zadań czerpie się z wysokich podatków. Rozkwit państwa opiekuńczego nastąpił po II wojnie światowej. Regulacje prawne doprowadziły do znacznego wzrostu roli państwa w gospodarce, a listę jego podstawowych zadań rozszerzono o redystrybucję dochodów w społeczeństwie.

Poleć uczniom, aby przeczytali teksty dotyczące funkcjonowania pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w Polsce i uzupełnili schematy.

Podsumowując ćwiczenie, poproś zachęć uczniów do przedstawiania swoich spostrzeżeń. Wspólnie zastanówcie się, jakie są korzyści z funkcjonowania pomocy społecznej i organizacji dobroczynnych. Zapytaj, kto, ich zdaniem, skuteczniej realizuje cele pomocy potrzebującym? Wymagaj odpowiedzi popartych argumentami.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Fragment tekstu pomocniczego - Organizacje trzeciego sektora

Organizacje charytatywne czerpią pieniądze na działalność z różnych źródeł. Najczęściej z administracji rządowej, głównie z centralnej, nieco mniej z samorządowej. Te środki stanowią niemal jedną czwartą ogólnej puli pieniędzy sektora pozarządowego. Kolejnym ważnym źródłem finansowania jest działalność gospodarcza organizacji, która generuje ok. 12 procent przychodów. Do tego dochodzą wpływy z odpłatnej działalności statutowej, składki członkowskie i darowizny. Te ostatnie najczęściej od instytucji i firm, a także osób prywatnych przekazywanych w formie 1 proc. Coraz częściej organizacje notują przychody z odsetek bankowych, zysków z kapitału czy udziałów i akcji.

Organizacje zajmują się pomocą w bardzo szerokim zakresie - począwszy od pomocy indywidualnym osobom, poprzez akcje humanitarne, budowę ośrodków, hospicjów, placówek, itp. III sektor pozarządowy spełnia niezwykle ważną rolę pomocową. Tylko trzy największe organizacje (Caritas, PCK, Fundacja "Zdążyć z pomocą") dysponowały w 2012 roku kwotą 430 milionów złotych. (....)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

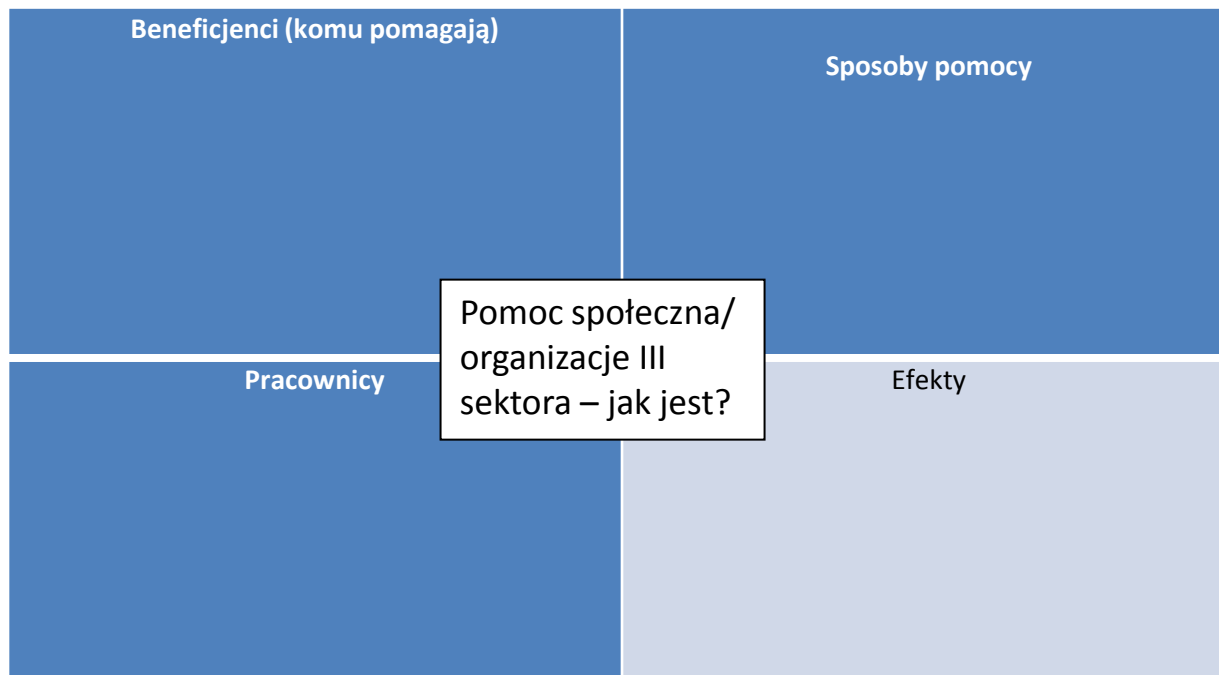
Fragment tekstu pomocniczego „Pomoc społeczna”

W naszym kraju pomoc społeczna funkcjonuje zgodnie z ustawą z 2004 roku. Jej celem jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzanie do usamodzielniania się. W zasięgu zainteresowań pomocy społecznej są następujące kwestie: niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, wykluczenie społeczne. W Polsce koordynowaniem pomocy społecznej na obszarze całego kraju zajmuje się Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Urzędnicy tego Ministerstwa przygotowują również zmiany w obowiązującym prawie. Zadania pomocy społecznej realizowane są przez:

- ośrodki pomocy społecznej - działają w każdej gminie, udzielając pomocy w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, przyznając wsparcie usługowe i rzeczowe oraz kierując do ośrodków wsparcia;
- powiatowe centra pomocy rodzinie - powiaty prowadzą domy pomocy społecznej, zapewniają opiekę nad dziećmi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (tj. domach dziecka, pogotowiach opiekuńczych) i w rodzinach zastępczych;
- regionalne ośrodki polityki społecznej (przy urządach marszałkowskich) – zajmują się koordynacją polityki społecznej w zakresie pomocy na terenie województw samorządowych;
- w urządach wojewódzkich wydziały polityki społecznej – kontrola i nadzór (...)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Ćwiczenie nr 4

Poleć uczniom przeczytanie tekstu FOR *Dobroć centralnie planowana - czy państwo opiekuńcze wspiera dobroczynność?* Następnie poproś, aby jeszcze raz obejrzel pierwszą scenę z komiksu Alicji Plewnik *Marchewka - komiks nieco biurokratyczny*. Zwróć uwagę, że autorzy tekstu i komiksu są zdania, że pomoc społeczna nie jest skuteczna, a nawet wywołuje w niektórych ludziach niechęć do potrzebujących i pomagania im ("skoro państwo pomaga, to ja już nie muszę,,").

Postaw tezę: "Państwo opiekuńcze niszczy dobroczynność". Następnie podziel klasę na cztery zespoły. Dwa zespoły przygotowują jak najwięcej argumentów za postawioną tezą, dwa pozostałe - jak najwięcej argumentów przeciw tezie. Wyjaśnij, że na tym etapie zadania nie przedstawiają swojego stanowiska. Na zakończenie poproś wybrane osoby z zespołów, aby odczytały zebrane argumenty.

Praca domowa

Przygotuj pisemną wypowiedź zamykającą się w 15 zdaniach, w której ustosunkujesz się do twierdzenia: "Państwo opiekuńcze niszczy dobroczynność".

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

Test : Wskaż poprawną odpowiedź

1. Koncepcja państwa dobrobytu zakłada:

- a) znacząca ingerencję państwa w życie gospodarcze i redystrybucję dochodów w społeczeństwie;
- b) zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym poprzez wspieranie gospodarki wolnorynkowej;
- c) ograniczanie systemu świadczeń i usług społecznych.

2. Pomoc społeczna w Polsce organizowana jest przez:

- a) organizacje pozarządowe;
- b) administrację rządową i samorządową;
- c) organizacje charytatywne na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Scenariusz „Pomoc społeczna a dobroczynność”

3. Najważniejszym celem pomocy społecznej jest:

- a) niwelowanie nierówności społecznych;
- b) pomoc w przezwyciężaniu życiowych trudności i usamodzielnianiu się;
- c) walka z bezrobociem.

4. Sposób funkcjonowanie pomocy społecznej w Polsce zachęca do:

- a) aktywnego poszukiwania pracy;
- b) uzależnienia beneficjentów od pomocy państwa;
- c) zaangażowanego rozwiązywania życiowych trudności;

5. Organizacje trzeciego sektora to:

- a) ogół prywatnych organizacji działających społecznie i nie dla zysku;
- b) inna nazwa organizacji charytatywnych;
- c) administracja samorządowa.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Wybrane metody i techniki edukacyjne w scenariuszach

- Burza mózgów
- Poker kryterialny
- Projekt
- Symulacja, odgrywanie ról
- Mapa skojarzeń
- Drzewko decyzyjne
- Analiza za i przeciw

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Burza mózgów

Przykłady:

Komiks Michała Ogińskiego „Mikołaj” I edycja, scenariusz „O sukcesie w biznesie”

Uczniowie wymieniają czynniki, które mają wpływ na sukces rynkowy firmy

Komiks Macieja Zagańczyka, wyróżnienie w II edycji:

- Jakie są korzyści z prowadzenia własnej firmy?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Odgrywanie ról

Temat: Płaca minimalna – ratunek czy kłopot? komiks Filipa Bąka z V edycji

Uczniowie biorą udział w dyskusji na temat płacy minimalnej. Odgrywają role osób uczestniczących w dyskusji: Pan Związek Zawodowy, Pan Prawo, Pani Firma, Pan Finanse, Pan Rząd, Pan Ekonomista, Pani Szara Strefa oraz Prowadzący dyskusję (na podstawie tekstów pomocniczych oraz samodzielnie zebranych argumentów).

Temat: Wcześniejsze emerytury – dobrodziejstwo czy przekleństwo? Komiks „Rodzina Toti na emeryturze” II nagroda w I edycji konkursu

Uczniowie odgrywają role poszczególnych stron zaangażowanych w konflikt związany z likwidacją wcześniejszych emerytur. Każdy zespół reprezentuje określoną grupę: osoby, w wieku przedemerytalnym, przedsiębiorców, ekonomistów.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Poker kryterialny

Temat: Polskie rolnictwo w Unii Europejskiej,

Komiks Martyny Wielbińskiej, wyróżniony w kategorii „Czy dobrze jest być w Unii Europejskiej?” w III edycji konkursu FOR

Ćwiczenie „Korzyści integracji z UE dla polskiej wsi”

Pracując w grupach uczniowie oceniają efekty integracji dla polskiej wsi. Na planszach narysowane są koncentrycznie trzy okręgi. Uczniowie układają karty z informacjami tak, by w środkowym okręgu znalazły się trzy najważniejsze, zdaniem grupy, rezultaty programów UE dla polskiej wsi. W kolejnych okręgach i na marginesie znajdą się opisy rezultatów mniej istotnych.

Po kolei każda osoba z grupy wybiera jedną kartkę i układa ją na planszy w wybranym przez siebie polu. Jeśli ktoś chce położyć swoją kartę na polu już zajętym, musi negocjować z właścicielem karty, który z argumentów jest ważniejszy i dlaczego. Od tego momentu każda zmiana w układzie kart wymaga przekonywującej argumentacji. Jeżeli dwie osoby nie mogą dojść do porozumienia i żadna nie chce ustąpić, ostateczną decyzję podejmują pozostali członkowie grupy. Gra kończy się, kiedy grupa zatwierdzi układ kart.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Poker kryterialny c. d.

Przykładowe karty do gry

Od 2007 roku rolnicy ze środków pomocowych zakupili 16 tysięcy ciągników oraz 83 tysiące maszyn i urządzeń rolniczych.
Rolnicy przeprowadzili 900 inwestycji, w tym wybudowali i zmodernizowali budynki gospodarcze, np. chlewnie, obory.
Firmy branży spożywczej przeprowadziły 385 inwestycji, zmodernizowały zakłady i linie produkcyjne.
Na terenach wiejskich utworzono 4 tysiące nowych miejsc pracy dzięki tworzeniu mikroprzedsiębiorstw.
Wartość eksportu towarów rolno-spożywczych za 2008 rok wyniosła prawie 41 mld zł, a za 2009 blisko 49,6 mld zł. Utrzymuje się dodatnie saldo obrotów (nadwyżka eksportu nad importem) – w 2010 roku ok. 10 mld zł.
13,6 tys. rolników otrzymało renty strukturalne o średniej wysokości 1200 zł i przekazało 7,2 tys. gospodarstw na rzecz następców, a 6,4 tys. na powiększenie innego gospodarstwa
Na modernizację gospodarstw, budowę i remonty budynków służących produkcji rolnej i inne inwestycje w gospodarstwo rolne przeznaczono 3 mld zł ze środków pomocowych.
Założono 10,4 tys. ha plantacji wieloletnich.
Zalesiono grunty rolne na obszarze 16,3 tys. ha.
Wybudowano 6,75 tys. km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
Wybudowano 263 oczyszczalnie ścieków
Stworzono system zbioru, segregacji i wywozu odpadów - zagospodarowania 93,0 tys. ton śmieci, który służy 967 tys. osób.
Wybudowano, zmodernizowano lub wyposażono 656 obiektów – budynków pełniących funkcje sportowe, rekreacyjne, społeczno – kulturalnych, w tym świetlic, domów kultury.
Wybudowano 542 obiekty sportowe, miejsca rekreacyjne, place zabaw.
Przygotowano ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne o długości 37 km.
Stworzono 188 parków i terenów zielonych, przeznaczonych do wypoczynku.
Odnowiono i wyremontowano 95 obiektów sakralnych oraz zabytkowych.
Sfinansowano 770 imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych.
Wyremontowano i wyposażono 414 wiejskich świetlic.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Studium przypadku

Temat: Zadłużone państwa – u progu bankructwa?

Komiks Mariusza Bocheńskiego, wyróżniony w kategorii „Z budżetu, czyli z naszych podatków” w III edycji konkursu FOR .

Uczniowie czytają tekst pomocniczy na temat kryzysu w Grecji. Pracując w zespole przygotowują odpowiedzi na pytania i przedstawiają je na forum klasy.

- Skąd wzięło się zadłużenie Grecji?
- Jakie działania musi przeprowadzić grecki rząd, by uniknąć bankructwa?
- Jakie instytucje był zmuszony prosić o pomoc?
- Jakie są skutki wysokiego długu publicznego dla państwa i jego obywateli?
- Jak Grecy reagują na kłopoty swego państwa?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Mapa skojarzeń

Temat: Będziemy dbać o swoją własność, czyli korzyści z prywatyzacji.

Komiks Szymona Teluka i Piotra Machłajewskiego „Prywatyzacja” (nagrodzony w I edycji).

Uczniowie, pracując w małych grupach sprawdzają, jakie sytuacje, obrazy, przedmioty, atrybuty, sformułowania czy wypowiedzi autorzy komiksu łączą z terminami „własność państwowa” oraz „własność prywatna”, zwracając uwagę na plansze, ilustrujące gospodarkę centralnie kierowaną oraz sceny odnoszące się do polskiej rzeczywistości gospodarczej przed 1989 rokiem.

W zespołach przygotowują „mapy skojarzeń” do pojęcia „własność”. Prezentują mapy na forum, potem odpowiadają na pytania: Jak oni sami odnoszą się do prywatyzacji? Jakiego typu oceny dominują w ich środowisku rodzinnym czy lokalnym?

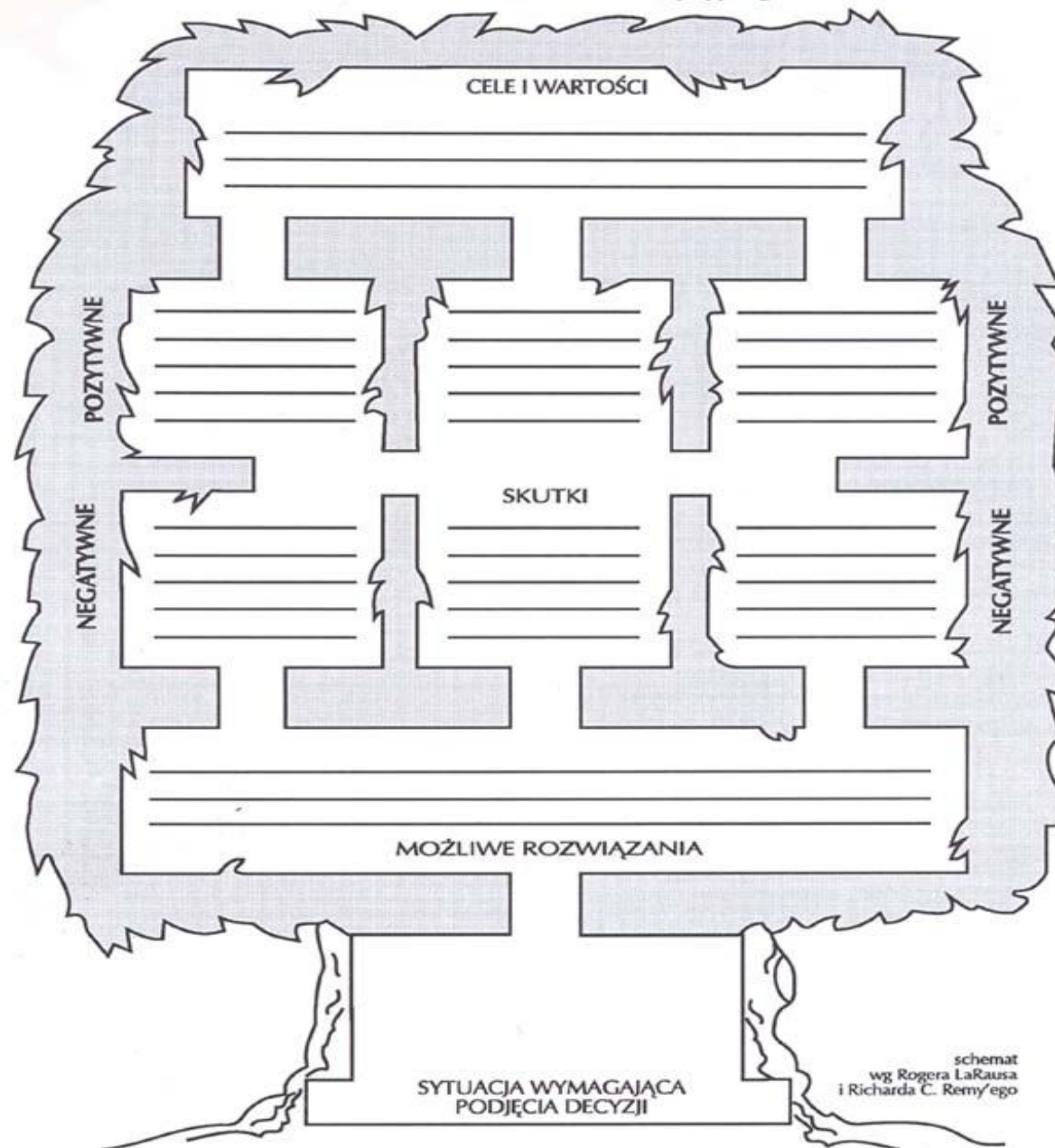
Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Drzewko decyzyjne

Ćwiczenie „Czy brać udział w wyborach?”

Uczniowie rozważają problem „Czy brać udział w wyborach?”, wykorzystując technikę drzewka decyzyjnego. Wypełniają schemat, wpisując: problem wymagający rozwiązania, najważniejsze cele i wartości. Następnie szukają rozwiązań, analizują ich pozytywne i negatywne skutki i na tej podstawie wybierają najkorzystniejsze rozwiązanie, pozwalające na realizację indywidualnych celów czy wartości (np. własna wygoda, chęć współdecydowania, odpowiedzialność, aktywność itp.).

Schemat drzewa decyzyjnego

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Analiza za i przeciw

Temat: Czy przywileje grup zawodowych są sprawiedliwe?

Komiks Jacka Świdzińskiego „Przywileje dla wybranych, koszty dla nabranych!” - I nagroda w V edycji konkursu FOR.

Zadanie „Dodatkowe świadczenia dla pracowników”

W zespołach uczniowie zapoznają się z tekstem i wynikami badań na temat świadczeń pozapłacowych, oferowanych pracownikom przez firmy prywatne.

Odpowiadają na pytania:

- Jakie świadczenia dodatkowe są najczęściej proponowane przez polskie firmy?
- Jakich benefitów oczekują pracownicy?
- W jakich sytuacjach pracownicy powinni, waszym zdaniem, otrzymywać dodatkowe świadczenia od pracodawcy? Jakie warunki powinni spełniać?

Zbierają i prezentują argumenty „za” i „przeciw” świadczeniom pozapłacowym pracowników.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Analiza za i przeciw c. d.

Czy pracodawcy powinni zapewnić pracownikom świadczenia pozapłacowe?	
Argumenty „za”	Argumenty „przeciw”

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Analiza za i przeciw – przykłady

Temat: Wydatki budżetowe – absurdalne czy niezbędne?

Komiks Krzysztofa i Agnieszki Czachura, „Absurdolandia” wyróżniony w III edycji konkursu FOR. Pracując w zespołach uczniowie zapoznają się z tekstami pomocniczymi na temat wydatków budżetowych. Wskazują i przedstawiają argumenty „za” oraz „przeciw” likwidacji wydatków budżetowych:

- Grupa nr 1 – emerytur mundurowych
- Grupa nr 2 – dopłaty do KRUS
- Grupa nr 3 – becikowego
- Grupa nr 4 – emerytur górniczych.

Zadanie pt. „Czy warto pracować za granicą?”

Zadaniem grup jest zebranie argumentów „za” i „przeciw” migracji zarobkowej. Uczniowie powinni uwzględnić nie tylko pozytywne, ale również negatywne konsekwencje pracy za granicą (np. osłabienie związków kulturowych z krajem czy więzi rodzinnych, trudności z adaptacją itp.) Przedstawiciele grup prezentują argumenty całej klasie.

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Analiza animacji

Temat: Polskie rolnictwo w Unii Europejskiej

Uczniowie zapoznają się z animacją Karola Kaźmierczaka „Czy dobrze jest być w UE?” I miejsce w III edycji konkursu FOR (2011). Odpowiadają na pytania:

- Co symbolizują poszczególne postaci, występujące w animacji - niedźwiedź, chłopak w krakowskim stroju, mężczyzna w garniturze, dziewczyna?
- Jak przedstawiona została polska wieś przed akcesją do Unii?
- Jakie wymagania unijne musiał spełnić bohater animacji?
- Co się zmieniło w jego otoczeniu po wstąpieniu do UE?
- Jakie zmiany gospodarcze, polityczne i społeczne, związane z akcesją do UE, przedstawił autor animacji?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Wykorzystanie komiksów w edukacji ekonomicznej

- Komiks – gatunek, dla którego kluczowa jest **akcja**, opowiadana historia (narracja prowadzona poprzez ciąg obrazów i tekst). Komiks nie tylko ilustruje problem, ale może przedstawiać jego skutki – konsekwencje działań bohaterów, zdarzeń, rozwiązań prawnych itd.
- Komiks wykorzystuje **znane i bliskie uczniom konwencje** (baśni, groteski, fantasy, science fiction, popkultury, ale też i realizmu)
- Postaci i sytuacje **symbolizują postawy uczestników życia gospodarczego** i problemy, charakterystyczne dla współczesnej gospodarki
- Komiks jako gatunek kultury popularnej stanowi **autorski, często humorystyczny lub ironiczny komentarz** do zjawiska, sytuacji gospodarczego lub opisu sytuacji.
- Komiksy **budzą zaciekawienie uczniów**, rozwijają wyobraźnię, w prosty sposób prezentują skomplikowane zagadnienia

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji ekonomicznej: wprowadzanie pojęć i terminów

Analiza komiksu w trakcie zajęć z uczniami ułatwia:

- **wprowadzanie pojęć i terminów ekonomicznych**

Przykłady:

Komiks Beaty Bylicy „Złoty smok”, wyróżniony w V edycji. Uczniowie, pracując w parach wypisują pojęcia, problemy, zjawiska ekonomiczne ukazane w komiksie. Wskazują **pojęcia, które odnoszą się do rynku pracy**, np. kwalifikacje, bezrobocie, konkurencja, wydajność, płaca, ogłoszenie o pracę, płaca minimalna. Wspólnie definiują pojęcie „płaca minimalna”.

Komiks Marcina i Przemysława Surma, laureatów I nagrody, scenariusz „W królestwie inflacji” Po zapoznaniu się z komiksem uczniowie, pracując w zespołach, zapisują pojęcia ekonomiczne, do których mogą odnosić się fragmenty tekstu komiksu (opisujące zjawiska związane np. mechanizmem rynkowym, pieniądzem, przedsiębiorstwem, funkcjonowaniem całej gospodarki) Na podstawie analizy komiksu uczniowie **definiują pojęcie inflacji**.

DAWNO, DAWNO TEMU, W STOLICY PEWNE
BOGATEGO KRÓLESTWA POJAWIŁA SIĘ NA
PRZERAZAJĄCA GADZINA.

ZWIĘDŁY
KWIŹNĄCE
INTERESY.

PŁYNĄCE MIODEM
I MŁEKIEM RZĘK
WYSCHŁY.

NA SZCZĘŚCIE ZACHOWAŁ ZIMNĄ
I ZROBIŁ TO, CO KAŻDY KRÓL
MĄDREBY NA JEGO MIEJSCU.

...WEZWAŁ
RYCERZA.

RYCERZ ZGLĄDZIŁ BESTIĘ I ODJĘCHAŁ WRAZ
Z PRZEWIDYWANYM NA TAKĄ OKOLICZNOŚĆ
TRADYCYJNYM WYNAGRODZENIEM.

KOLEJNE LATA MIAŁY
W KRÓLESTWIE SPOKOJNIE
I DOSTATNIO...

WTEM!

W OBliczu zagrożenia król
znów wezwał rycerza.

TEN NIE KWAPIŁ SIĘ
JEDNAK DO WALKI.
ZAPYTANY O POWÓD,
OPÓWIEDZIAŁ KRÓLOWI
O UPALACH NA POŁUDNIU...

...SUSZY, BRAKU
ZBOŻA I WZROŚCIE
CEN PALIW...

... I RZEKŁ, ŻE
JEST ZMUSZONY
Z TEGO POWODU
PODNIĘŚC CENĘ.

... DWIE KRÓLEWNY.

...A I KRÓLESTWA
ZOSTAŁO MNIEJ
DO PODZIAŁU...

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji ekonomicznej: wprowadzanie pojęć i terminów

Fragment tekstu komiksu	Pojęcia ekonomiczne, które ilustruje dany fragment komiksu
„Zwiędły kwitnące interesy. Płynące mlekiem i miodem rzeki wyschły”	Spadek produkcji, spadek tempa wzrostu gospodarczego,
„Pojawiła się nagle przerażająca gadzina”	Kryzys gospodarczy, recesja
„Powiedział królowi o upałach na południu, suszy, braku zboża i wzroście cen paliw... i rzekł, że jest zmuszony z tego powodu podnieść cenę”	Cena, podaż, popyt, spadek podaży, wzrost cen dóbr i usług,
„Zafrasował się, gdyż w przyszłości królestwo mogłoby się okazać niewypłacalne”	Bankructwo, deficyt budżetowy, dług publiczny
„Król zdecydował się na dodruk pieniądza”	Emisja pieniądza, wzrost podaży pieniądza, wzrost pieniądza w obiegu, polityka monetarna.
„Rzeki miodem i mlekiem płynące wystąpiły z brzegów, rynki finansowe zostały zalane, a inflacja ruszyła galopem, bezrobocie gwałtownie wzrosło”	Rynek finansowy, podaż pieniądza, inflacja, bezrobocie,
„Ile za to jabłko?” „Dwanaście i pół królewny.” „Tylko.”	Formy pieniądza, transakcja, negocjacje handlowe, cena, popyt, podaż, hiperinflacja

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji:

rozumienie zjawisk i mechanizmów gospodarczych

Analiza komiksu w trakcie zajęć ułatwia:

- **zrozumienie zjawisk lub mechanizmów gospodarczych**

Przykłady:

Uczniowie na podstawie lektury komiksu dowiadują się:

- co to jest inflacja
- na czym polegała gospodarka socjalistyczna
- jakie są korzyści z integracji Polski z UE

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji: określenie skutków zjawisk gospodarczych

Analiza komiksu umożliwia:

- rozważanie skutków (społecznych, ekonomicznych) zjawisk czy procesów gospodarczych

Przykłady - uczniowie wskazują:

- jakie są skutki barier w przedsiębiorczości, konsekwencje bezrobocia czy podejmowania pracy za granicą

Na podstawie lektury komiksu „Inflacja” A. Olszewskiego, uczniowie określają:

- Jakie są konsekwencje inflacji dla różnych grup obywateli? (np. konsumentów, przedsiębiorców, pracowników, osób oszczędzających oraz dla całej gospodarki)
- Jakie są skutki wysokich podatków dla pracowników, przedsiębiorców, konsumentów, inwestorów zagranicznych, banków ? (komiks „Trudna miłość”, autor: Iwona Maruszczuk, I ed. scenariusz „Podatki, ale jakie?”)

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji:

rozwijanie krytycznego myślenia uczniów o zjawiskach społecznych czy gospodarczych

Analiza komiksu umożliwia:

- **samodzielną ocenę problemu, polemikę z subiektywną wizją autora komiksu**

Komiks Mikołaj – nagroda w I edycji

- Kto jest bohaterem komiksu? Czym się zajmuje? Jaką prowadzi działalność?
- Jakie pomysły na biznes zostały zaprezentowane w komiksie?
- Dlaczego bohater komiksu zdecydował się na prowadzenie właśnie takiej działalności? Jaki był jego cel?
- Jak oceniacie pomysły bohatera komiksu na własną firmę?

Komiks „Rodzina Toti na emeryturze”

Jaki problem, zjawisko zostało przedstawione w komiksie? **Jaki jest stosunek autora komiksu do problemu wcześniejszych emerytur? Jak uczniowie oceniają to zjawisko? Jakie oceny dominują w ich rodzinach i środowisku lokalnym?**

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji:
rozwijanie krytycznego myślenia uczniów

Analiza komiksu inspiracją do

- **dyskusji nad kontrowersyjnym problemem**

Przykłady:

Czy pomoc społeczna udzielana przez państwo niszczy inicjatywy obywatelskie?

Czy polskie rolnictwo skorzystało na integracji z UE?

Które wydatki budżetowe należy ograniczać?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Rola komiksu w edukacji: podejmowanie indywidualnych decyzji

Analiza komiksu prowadzi do:

- refleksji nad indywidualnymi decyzjami ekonomicznymi, finansowymi:

Przykłady:

- Jak racjonalnie gospodarować pieniędzmi?
- Czy i w jaki sposób oszczędzać/ inwestować?
- Jak przygotować się do udziału w rynku pracy?
- Jaką ścieżkę kształcenia wybrać?
- Czy mogę zostać przedsiębiorcą?
- Pracować w kraju czy za granicą?

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Wykorzystanie scenariuszy w pracy z uczniami

- Adaptacja scenariuszy - dostosowanie do możliwości, zainteresowań uczniów
- Wybór ćwiczeń przez nauczyciela - umożliwiających efektywną realizację celów lekcji; zróżnicowany poziom trudności
- Zastosowanie metod aktywizujących uczniów – propozycje zajęć dotyczą kontrowersyjnych/złożonych problemów (możliwość dyskusji)
- Wykorzystanie na lekcjach wos, przedsiębiorczości, ale także jako element projektów uczniowskich czy zajęć pozalekcyjnych, konkursów, przedsięwzięć szkolnych

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Podsumowanie

- Komiksy ekonomiczne – bawią i uczą
- Stanowią inspirację do poznawania zjawisk gospodarczych, dyskusji o aktualnych problemach społecznych i ekonomicznych
- Jako materiał dydaktyczny wspierają kształtowanie krytycznego myślenia uczniów i podejmowania racjonalnych decyzji ekonomicznych

Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach

Opinie nauczycieli, korzystających z komiksów FOR

- *Moi uczniowie lubią komiksy. Zagadnienia ekonomiczne są dla niektórych niezbyt interesujące. Poprzez taką formę są "bardziej strawne".*
- *To coś nowego i innego na lekcjach, co daje uczniom możliwość dość luźnego wypowiedzania się. Materiały są zdecydowanie ciekawsze od podręczników.*
- *Materiały są bardzo interesujące i przyswajalne. Uczą trudnych zagadnień w sposób niekonwencjonalny.*
- *Uczniowie lubią innowacje, nie na wszystkich przedmiotach stosuje się tego typu pomoce, komiks to "coś", co przyciąga uwagę młodego odbiorcy.*
- *Materiały są ciekawe dla ucznia, co jest niezwykle ważne. W sposób zrozumiały przybliżają często trudne zagadnienia.*
- *Scenariusze bardzo mnie zainspirowały. Do tego młodzież była bardzo aktywna, a komiksy spowodowały, że lekcje bawiły i uczyły.*

Czy dobrze jest być w Unii Europejskiej?

1:15 / 2:01

